

Pyntegrøntsektionen har fra indeværende sæson ændret sorteringsreglerne for nobilis-klippegrønt.

Flere vil antageligt stille spørgsmål ved det rimelige i at ændre det gamle indarbejdede system. Der er dog flere grunde til, at tiden er løbet fra det hidtil gældende sorteringsreglement.

Det gamle sorteringsreglement

I det gamle sorteringsreglement måtte grenene i alle sorteringerne maksimalt være ca. 80 cm lange. Forskellen på sorteringerne IV, III, II ung, II gl. og I var stort set alene angivet ved variation i farve og nåestilling.

Derimod var der ikke store forskelle i kravene til grenenes struktur, og egenskaber som dækkeevne og bøjelighed var ikke medtaget. Disse forhold afspejler, at sorteringsreglementet var baseret på velformede (symmetriske) grene fra de primære grenkranse.

Ligesom for kævler og tømmer lagde det gamle sorteringsreglement dermed op til et guld/sølv/bronze-system med faldende kvalitet og pris. Det har banet vejen for, at der udover prisen også er blevet handlet på kvaliteten. De producenter, der har registreret det kvantitative og kvalitative udbytte, kan da også bevidne, at der er sket et kvalitetsskred over årene.

Skovrider *Christiansen*, Linaa Vester-skov har således registreret kvalitetsudfaldet for en række jyske distrikter i perioden 79 til 86 (se figur nr. 1). Det fremgår, at andelen af de dyreste kvaliteter er blevet formindsket, mens en stigende andel af grøntet er solgt som kvalitet IV.

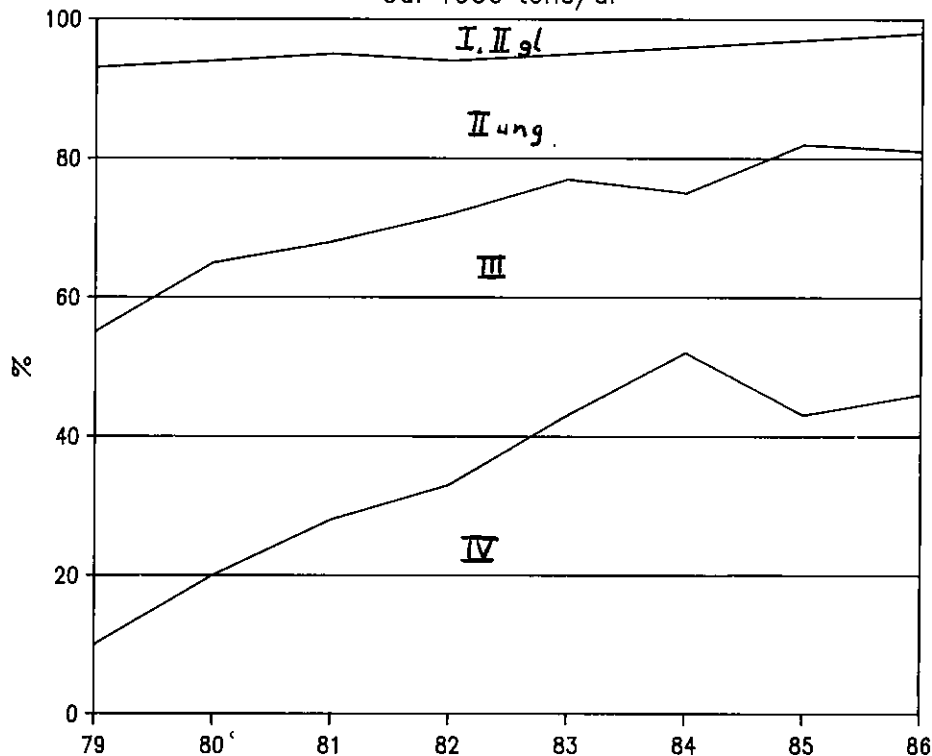
Dette kvalitetsskred bliver yderligere understreget af, at det stort set er udbyttet for de samme bevoksninger der indgår i materialet – og at der således burde være sket en kvalitetsforbedring i perioden.

Sammenholdes denne tendens med de faldende realpriser (se evt. PS nr. 6/87 s. 21), der – især for den gamle vare – var tendensen op til Pyntegrøntsektionens dannelse, er det klart at danske nobilisproducenter – udtrykt i købekraft – har fået stadig mindre for grøntet.

Til ovenstående kvalitetsskred kommer, at den stigende produktion af mellemgrenene fra skørtet er blevet klassifice-

UDVIKLINGEN I KVALITETSFORDELINGEN

Ca. 1000 tons/år

Figur 1. Kvalitetsudfaldet for ca. 1/10 af den danske nobilisproduktion i årene 1976-86 stammende fra en række jyske distrikter. Det er stort set de samme bevoksninger der har leveret grøntet i perioden.

ret som kvalitet IV. Denne sortering indeholder derfor flere typer klippegrønt og udgør en stadig større andel af det producerede volumen (på figur 1 således ca. 45% de sidste par år).

I sammenhæng med de skridende kvalitetsbetegnelser har dette gjort vores tidligere sorteringsregler meget vanskelige at gennemskue for det forarbejdende detaillied i eksportlandene. Som det tidligere er beskrevet her i bladet gennemgår langt størstedelen af klippegrøntet (formodentlig over 80%) en forarbejdning i detailliedet før det i form af forskellige typer kranser, dekorationer, håndbundter osv. købes af forbrugeren.

Samtaler med detaillisterne giver klart det indtryk, at hvert produkt kræver sin type nobilis for at forarbejdningssproccessen og varen bliver optimal. Da detailliedet generelt har for lidt indsigt i klippemulighederne i nobilis, og producenterne generelt har for dårligt kendskab til og forståelse for vilkårene

i forbindelse med forarbejdningen af grøntet, har det givet det danske grossistled en nøgleposition.

Det er da også kendetegnende for nobilishandelen, at en detailhandler i f.eks. Tyskland år for år holder fast i den samme danske grossist, fordi denne kender detailhandlerens produktionsmetode og på grundlag af denne viden kan udvælge bevoksninger i Danmark, hvorfra der kan hentes grønt med de rette egenskaber.

Det medfører imidlertid, at de danske grossistfirmaer bruger størstedelen af tiden på at finde egnede bevoksninger og kontrollere sorteringen af grøntet. De bruger derfor tilsvarende mindre tid på markedsføringen på nuværende og potentielle eksportmarkeder (der er typisk 2-3 opkøbere for hver sælger i det danske grossistled).

En anden konklusion er, at prisdannelsen på de forskellige typer nobilisgrønt ikke følger normale markedsmechanismer. Ofte vil salgsprisen i skoven

NOBILIS SORTERINGSREGLIMENT (DE 4 ØVERSTE LINIER) OG VEJLEDNING				FORHANDLINGSRESULTAT 12.4.1988		
Betegnelse (+ gamle sorteringer)	Grønne ungdomsgrene (IV)	Blågrønne dekorationsgrene (III)	Blå dekorationsgrene (II ung)	Sølvblå dekorationsgrene (IIgl. I, Extra)	Grønne mellemgrene (IV)	Blå mellemgrene (IV)
Grenlængd. v. 3-4 kryds (en stab på ca. 5 cm, der bærer internodier, er tilladt, men måles ikke med) Ved maxl. 4 kryds	40-90 cm	40- 90 cm	60 - 90 cm + 90-150 cm (stk.-vis)	60 - 90 cm	30 - 70 cm	30-70 cm
Farven på nålene * : Grøn ** : Blågrøn *** : Blågrøn - Blå **** : Blå - Sølvblå ***** : Sølvblå - Hvidblå	*/**	***	****	****/*****	*/**	**/****
Nålerejsning på nålene * : flad ** : svagt krusede *** : let rejste **** : let krumme og kraftige ***** : krumme og opretstående	**	***	****	*****	*/**	**/****
Klippehøjde (vil variere med proveniens og voksested)	Normalt op til 3 m	Fra 3 m og op	fra 6 m og op	Over 8 m	fra den beskyggede del af stammen (op til 3 m)	fra den belyste del af stammen (fra 3 m og op)
Basisgrenens bøjelighed varierer fra ***** (blyantstykk) til * (tom-melfingertykk)	****/***	***	**	*	*****	****/****
Grenenes dækkeevne: (hvor stor en del af grenens omrids er dækket med nåle, ***** bedst, * ringest) ☉	***	**/****	*	**/****	*****	****
Kan leveres som ekstra lange grene med 4-6 kryds (vasegrene)	(+)	+	+	+		
Kan leveres med skaft på ca. 15 cm (til gravsteder)	(+)	+	+	+		
Antal grene pr. 5 kg	10-15	7-12	5-10	5-10	15-30	10-20
Typiske anvendelsesområder (Vejledende alene fra Pyntegrønt-sektionen) ☉ 	Med sine ikke for stive grene, ret gode dækkeevne og grønne til blågrønne svagt krusede nåle er grønne ungdomsgrene egnede i ikke for dyre kranse, mellemgode håndbundter og til gravdækning.	Med sine noget stive grene, ret gode dækkeevne og blågrønne til blå let rejste nåle bruges blågrønne dekorationsgrene i mølledyrde dekorationer. Ofte klippes blågrønne dekorationsgrene op og anvendes i dyre spidsbundne kranse.	Med sine ret stive grene, ringere dækkeevne, men blå til sølvblå let krumme og kraftige nåle bruges åbne blå dekorationsgrene i bord- og gravdekorationer, hvor man udnytter de lange skud. Derudover bruges åbne dekorationsgrene ofte i vaser o.l.	Med sine stive grene, ret gode dækkeevne og sølvblå, krumme nåle bruges sølvblå dekorationsgrene ofte i dyre dekorationer.	Med sine bløde grene, store dækkeevne og grønne flade nålesætning er grønne mellemgrene velegnede til produktion af ikke for dyre adventskranse. Desuden kan grønne mellemgrene bruges i billigere håndbundter.	Med sine ret bøjelige grene, gode dækkeevne, blågrønne til blå let rejste nåle er blå mellemgrene meget eftertragtede i forbindelse med produktion af bedre kranse. Blå mellemgren er desuden anvendelig til dyrere håndbundter.

således ikke afspejle markedsprisen i detailledet.

Det nye sorteringsreglement

Det nye sorteringsreglement tager udgangspunkt i de hidtil gældende regler, men generelt har det været målet i højere grad at basere kvalitetsopdelingen på anvendelsesmulighederne og gøre den gennemskuelig. Herunder er den gamle IV-kvalitet splittet op i 3 typer klippegrønt, der samtidigt skal understrege, at mellemgrene fra skørtet er en meget væsentlig produkttype.

I stedet for en talangivelse er der nu brugt navne, således at vi eksempelvis ikke længere skal markedsføre de stærkt efterspurgte blå mellemgrene som et fjerde klasses produkt. Det har været alt andet end heldigt, særligt i forbindelse med salg til blomsterhandlere, for hvem en 2. sorteringsplante er noget halv-kriminelt.

De seks typer nobilis er nedenfor navngivet efter faldende pris, således som den er forhandlet i denne sæson (med

forkortelser, og med den gamle kvalitetsangivelse i parentes):

Sølvblå dekorationsgrene (Sb.d. /Extra, I, II gl.).
Blå dekorationsgrene (B.d. /II ung).
Blågrøn dekorationsgrene (Bg.d. /III).
Blå mellemgrene (B.m. /IV).
Grønne ungdomsgrene (G.u. /IV).
Grønne mellemgrene (G.m. /IV).

Udseende og egenskaber er angivet ved hjælp af et "stjerne-system", hvor farve, nålerejsning, bøjelighed og dækkeevne angives med stjerne (* ringest, ***** bedst) - se skema 1.

De fire øverste linjer er det egentlige sorteringsreglement, der er opnået enighed med grossistforeningen om. Største og mindste grenlængder er for hver af de seks typer angivet individuelt jvf. grenenes vækst på træet og handelspraksis.

Der næst følger - ligesom i det gamle reglement - en beskrivelse af farven og nålerejsning.

De næste punkter omfatter bl.a. en vejledning om klippehøjder, angivelse af bøjelighed, dækkeevne, antallet af grene pr. 5 kg bundt og typiske anvendelsesområder.

Skemaet viser at farve og nålerejsning stadig er vigtige egenskaber, men også forarbejdningsegenskaber som god bøjelighed og dækkeevne er inddraget.

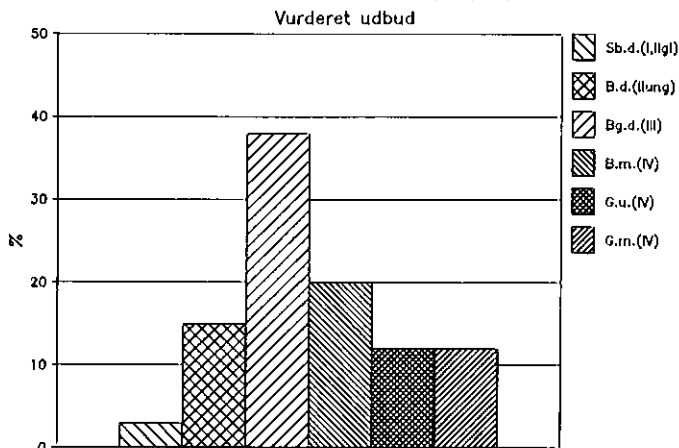
Alle typer grene har deres stærke og svage sider. Med en øget forståelse for egenskaber og anvendelsesmuligheder vil det være muligt at foretage en mere markedsorienteret sortering og levering af veldefinerede varetyper.

Det nye reglement er naturligvis ikke skudsikkert. Eksempelvis kan man forestille sig, at der fra en beskyttet nobilis bevoksning af ringere proveniens i 7 meters højde kan høstes grene fra grenkranse, der angives med:

Farve = **
Nålerejsning = *****
Bøjelighed = **
Dækkeevne = *

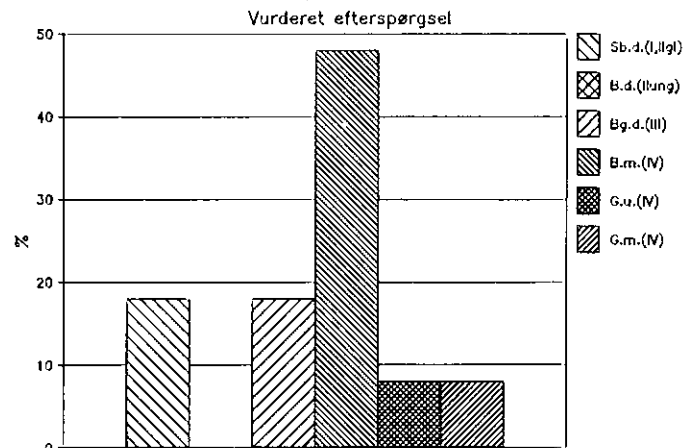
- altså grene der med hensyn til gren-

NYE NOBILIS-SORTERINGER

Figur 2a. Den vurderede fordeling af den nuværende nobilisproduktion til de 6 nye nobilis sorteringer.

NYE NOBILIS-SORTERINGER

Figur 2b. Den vurderede optimale efterspørgsel fra detaillerede fordelt på de 6 nye nobilis sorteringer.

struktur er som "Blå dekorationsgrene" (II ung), men med en grønlig farve. Sådanne grene bør naturligvis sælges til reduceret pris.

I det gamle system ville de imidlertid være blevet solgt som kvalitet IV – hvilket ikke er hensigtsmæssigt når køberen er en kransbinder, der efterspørger grene med 4 eller 5 – stjernet bøjelighed og dækkeevne. Så selv om stjernesystemet ikke kan fange alle grønttyper skulle et bedre kommunikationsgrundlag være skabt.

Udbud og efterspørgsel

Pyntegrøntsektionen har på grundlag af medlemmernes indberetninger og markedsundersøgelser vurderet hvorledes den nuværende nobilis produktion på ca. 8-9.000 ton fordeler sig til de 6 nye sorteringer. Dette er vist grafisk på figur 2a – igen rangordnet efter faldende pris.

Det ses at den gamle IV-sortering, der udgjorde næsten halvdelen af den producerede mængde, nu er splittet op i blå mellemgrene, grønne ungdomsgrene og grønne mellemgrene. Omvendt er de få % Ekstra, I'er og II gl. nu slået sammen i de sølvblå dekorationsgrene. Sektionen har endvidere været rundt i det tyske detailed med 5 kg – bundter af de seks typer klippegrønt. Målet var at undersøge den for detailedde optimale fordeling. Resultatet af undersøgelserne er gengivet på figur 2b.

Selv om figurerne ikke er baseret på et stort datamateriale er der dog så stor forskel på de udbudte og efterspurgte mængder af de seks typer klippegrønt, at det bør vække til eftertanke (fordelingen til de seks grønttyper er på begge figurer vurderet ved skovgærdet).

Der efterspørges lidt færre grønne ungdomsgrene end der udbydes. Den vigtigste parameter man kan spille på her er valg af provenienser, der tidligt får en blå farve.

Med hensyn til mellemgrene fra skørtet er situationen meget interessant, idet der er lidt for mange grønne mellemgrene på markedet. Dette sortiment begünstiges udover proveniensvalget ved øget lystilgang v.h.a. tynding. En sådan behandling vil også øge andelen af blå mellemgrene, hvoraf der er endog meget stor efterspørgsel. Op mod halvdelen af det grønt, der tilgår detaillerede, må gerne være blå mellemgrene.

Sammenholdt med de grønne mellemgrene ses det, at detaillerede i Tyskland foretrækker at over halvdelen af grøntet stammer fra skørtet. Det skyldes de gode forarbejdningsegenskaber med god bøjelighed og dækkeevne.

De blågrønne dekorationsgrene måtte der gerne være én mindre andel af. De har et bredt anvendelsesområde og erstatter i dag i høj grad de blå mellemgrene. De er dog ikke helt så velegnede til

forarbejdning p.g.a. en større stivhed og ringere dækkeevne (jvf. skema 1).

De stive og åbne blå dekorationsgrene efterspørges næsten ikke, mens man gerne vil have flere sølvblå dekorationsgrene. De sidstnævnte bruges meget i de eksklusive dekorationer hvor grøntpriser spiller en underordnet rolle.

Populært sagt vil man ikke have de blå dekorationsgrene, mens det er vanskeligt for producenterne at lave de sølvblå dekorationsgrene (kvalitetsskred, vanskelige høstmetoder). Det rejser spørgsmålet om det er fornuftigt at holde sine nobilisbevoksninger på benene i 40 - 50 år, for at høste de eftertragtede sølvblå dekorationsgrene?

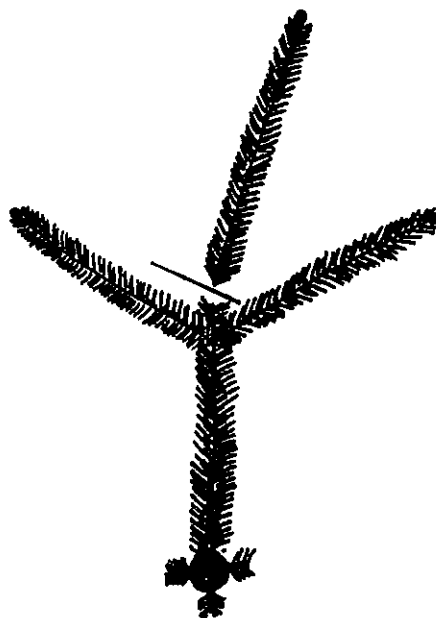
Grunden til de blå dekorationsgrenes ringe popularitet skyldes den store stivhed og ringe dækkeevne (skema 1). Som det er dokumenteret af Forsøgsvæsnen (Carl Bang: En grenanalyse af nobilis, DFF bd. 41 s. 1-34) vil grenkransgrenene en periode i bevoksningens liv have større afstand mellem krydsene for senere at udvikle en mindre krydsafstand. Det er jo umuligt at komme hurtigt forbi denne periode og høste de sølvblå dekorationsgrene – eller er det?

Hvad vil der ske med grenenes udvikling, hvis man i forbindelse med høst i 4' og 5'te grenkrans klippede skudspidsen af i 2. grenkrans? (Se figur 3).

Det er tænkeligt at sideskuddene vil udvikle grønt med reduceret krydsafstand. At man i den forbindelse må vente et år på at høste grene med 3 krydser er vel til at leve med. Hvorvidt det også er hensigtsmæssigt at klippe en af sidegrenene af for at undgå slidskader er et andet væsentligt spørgsmål.

Flere har også omtalt muligheden af at kappe toppen af nobilisen for at fremprovokere yderligere mellemgrene fra skørtet. Sektionen har taget initiativ til en række småforsøg på området og vil om få år kunne vurdere metodens anvendelighed.

Figur 3. Studsning af skudspidserne i 2. grenkrans kan måske give sidegrene med reduceret krydsafstand.

En anden mulighed for at udnytte de vanskelige blå dekorationsgrene er en højere grad af forædling. Problemet er som sagt grenens åbne struktur ("Man krigt ja nur Brennholz" – man får jo kun brænde). Derimod kan detailledet godt finde udnyttelse for skudspidserne. En ide kunne være at levere de lange skudspidser i sække eller lignende.

Konsekvenserne

Målet med det nye sorteringsreglement er flersidigt. Vi skal være bedre til at le-

vere veldefinerede produkter, der er gearet efter markedets krav. De færreste holder af at købe katten i sækken – heller ikke detailhandlerne på vore eksportmarkeder.

Et andet mål er at opnå priser i skoven, der afspejler prisniveauet på eksportmarkederne. Det er ikke utænkeligt, at de blå mellemgrene om nogle år vil være dyrere end de blå dekorationsgrene.

Vi skal væk fra et stift system, hvor IV-sortering automatisk skal koste mindre end II ung.

Et meget væsentligt mål er også at få det danske grossistled til at gøre det, vi virkelig har brug for – nemlig markedsføring af vore produkter.

Disse mål forudsætter at vi som producenter kan håndtere en klar opdeling af grentyperne. De der fortsat ønsker at sælge mix-partier (flere typer grene i bundterne) kan da angive andelen af de seks grentyper og fastsætte prisen på det grundlag.

Markedsføring af nordmannsgran og nobilis

– Pyntegrøntsektionens Salgskatalog

Af Steen Forum

Pyntegrøntsektionen har i løbet af august måned udsendt et salgskatalog til medlemmer og udvalgte dele af eksportmarkederne.

Salgskataloget viser for Nordmannsgran træer og klip i Prima og Sekunda kvalitet. For Nobilis er vist de 6 nye sorteringer: Grønne ungdomsgrene, Blågrønne, Blå og Sølvblå dekorationsgrene samt Grønne og Blå mellemgrene. Nordmannsgran og Nobilis udgjorde i 1987 202 mill. kr. af den samlede eksportværdi på 239 mill. kr. i pyntegrønt.

Kataloget er ud over den danske udgave lavet på tysk, engelsk og svensk og vil blive sendt ud på markedet i Tyskland, England og Sverige. Disse lande importerede i sidste sæson for 159 mill. kr. nordmannsgran og nobilis, dvs. 2/3 af eksportværdien.

Det er dog ikke kun målet at fastholde nuværende markeder. Selv om vi i 87 eksporterede 1,1 mill. NGR og NOB-træer til Vesttyskland, svarer det til at der kun stod danske NGR- og NOB-juletræer i 4,1% af de vesttyske hus-

stande. I England og Sverige er de tilsvarende tal 0,8% og 1,6%.

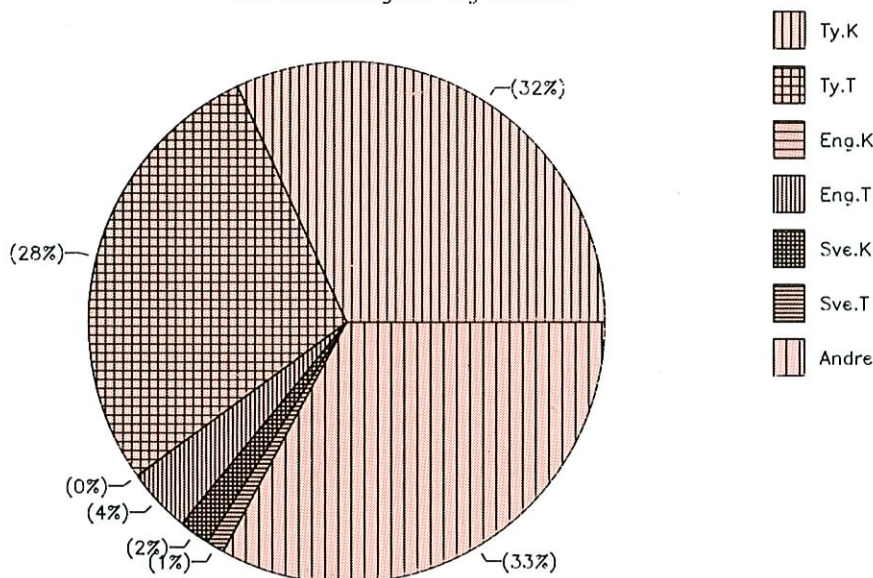
Med hensyn til NOB- og NGR-klippegrønt er især England en stor hvid plet på Europakortet. Regnet i hele procenter udgør eksporten til England – med en befolkning, der er næsten lige så stor som den tyske – et stort rundt 0! (se figur 1).

Selv om juletraditionerne med brug af krans og dekorationer osv. ikke er den samme i England som i Tyskland, er der et klart potentiale for eksport af klippegrønt.

Figur 1. 1987-eksporten af nordmannsgran og nobilis fordelt til de tre lande salgskataloget har som målgruppe. "Andre" omfatter NGR og NOB til alle andre lande og alle andre produkter til alle lande.

EKSPORTENS FORDELING TIL UDVALGTE LANDE:

Nordmannsgran og Nobilis

Figur 2. Salgskataloget sendes udover de danske producenter og grossister også til grossist- og detailledet i Tyskland, Storbritannien og Sverige.

